

Česká školní inspekce

Ústecký inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

**Základní škola Děčín I, Komenského náměstí 622/3, příspěvková
organizace**

Adresa: Komenského náměstí 622/3, 405 02 Děčín

Identifikátor školy: 600 076 237

Termín konání inspekce: 20. - 22. březen 2006

Čj:	ČŠI 137/06-06
Signatura	bf7cz107

ZÁKLADNÍ ÚDAJE (dle stavu k 30. 9. 2005)

Škola, jejímž zřizovatelem je Město Děčín, patří k největším základním školám (dále ZŠ) Děčínska co do počtu žáků i pracovníků. Ve školním roce 2005/2006 zajišťuje vzdělávání žáků 37 učitelů (z toho 33 žen). 25 tříd (z toho 14 na 2. stupni ZŠ) navštěvuje 642 žáků (z toho 383 na 2. stupni ZŠ). Výuka probíhá dle vzdělávacího programu Základní škola č. j. 16 847/96-2 včetně pozdějších úprav a doplňků.

PŘEDMĚT INSPEKCE

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zaměřená na 2. stupeň základních škol.

INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ

1 Hodnocení úprav vzdělávacích programů a úrovně řízení školy v oblasti personálních podmínek a dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (dále DVPP), základní zjištění v oblasti podpory rozvoje osobnosti žáka a rovných příležitostí ke vzdělávání a sledování rozvoje vlastního hodnocení školy

Formální podmínky zařazení do rejstříku škol

Škola doložila zřizovací listinu, poslední rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školních zařízení a žádost o změnu zápisu do rejstříku škol a školských zařízení s účinností od 1. 2. 2006. Právní forma a předmět činnosti jsou v souladu s těmito dokumenty, změny školy průběžně oznamuje. Kapacita ZŠ činí 700 žáků, k 30. 9. 2005 byla naplněna na 91, 71 %.

Koncepční dokumenty školy

Koncepční záměr rozvoje školy je zpracován již s částečnou vazbou na „Dlouhodobý záměr“. Mj. deklaruje výchovu k občanství, volbu forem a metod vyučování založených na respektování individuality každého žáka, ústup od frontálního vyučování ve prospěch metod založených na objevování a využívání ICT.

Škola má zpracovaný školní vzdělávací program (ŠVP), výuku podle tohoto plánuje zahájit od 1. 9. 2006. Stávající dokumenty se zřetelem na klíčové oblasti proto již neupravovala. Ze ŠVP je zřejmá podpora klíčových oblastí vzdělávání. I stávající koncepční dokumenty deklarují podporu vzdělávání v ICT, podporu žákům se speciálními vzdělávacími potřebami a prevenci sociálně patologických jevů. Nadané žáky škola nevykazuje, podporu žákům se sociálním znevýhodněním koncepční dokumenty neřeší, dle sdělení ředitele školy (dále ŘŠ) jsou tyto případy posuzovány a řešeny operativně a individuálně.

Vlastní hodnocení

Vlastní hodnocení škola zatím nerealizovala, ani jeho případné dílčí kroky se do výročních zpráv nepromítly.

Místní iniciativy

Školská rada byla zřízena v termínu stanoveném zákonem. Vzhledem ke krátké době své existence zatím na tvorbě koncepčních záměrů rozvoje školy neparticipovala. Zřizovatel vlastní kritéria hodnocení školy nestanovil.

Řízení školy

ŘŠ byl jmenován do funkce na základě konkurzního řízení dne 9. 7. 1991, ve funkci byl potvrzen v konkurzním řízení dne 10. 7. 1997. Funkci ředitele vykonává na této škole celkem 27 let. Splňuje kvalifikační požadavky pro výkon této funkce, věkový limit 65 let dosud nepřekročil.

Spolupráce školy s rodiči je dle sdělení ŘŠ výborná. Při škole funguje „Sdružení rodičů a přátel školy“, které mj. i sponzorsky činnost školy podporuje. Doložitelné jsou individuální schůzky vedení školy, výchovné poradkyně, metodičky soc. pat. jevů a dalších pedagogů s rodiči. Koncepční záměry školy se rodiče zatím ovlivňovat nesnaží.

Způsob řízení je demokratický, charakteristická je pro něj snaha po vytvoření pozitivní pracovní atmosféry. Jak naznačily výsledky pilotáže standardizovaných rozhovorů provedené ČŠI, toto úsilí přináší své ovoce v celkově poměrně příznivém sociálním klimatu školy.

Pracovníky se vedení školy snaží motivovat formou stanovených kritérií pro udělování odměn a stanovování osobních příplatků. Výsledkem dobré spolupráce učitelů a výborné koordinace přípravných prací zástupkyně ŘŠ je připravený ŠVP.

Personální podmínky

Chod školy zajišťuje celkem 49 zaměstnanců (z toho 5 mužů). Vzdělávání v ZŠ zajišťuje 37 pedagogických pracovníků (z toho 4 muži). Vedení tvoří ŘŠ a jeho zástupkyně, jedna učitelka působí jako výchovná poradkyně, jedna jako metodička prevence sociálně patologických jevů a jeden učitel jako metodik ICT. Zástupkyně ŘŠ je zároveň koordinátorem pro tvorbu ŠVP.

Na 2. stupni ZŠ vyučuje 26 učitelů (z toho 4 muži), na jednoho pedagoga tak připadá 14, 7 žáků. 24 učitelů splňuje podmínky odborné kvalifikace. Jedna nequalifikovaná vyučující studuje pedagogickou fakultu, druhá je vychovatelka, vyučující pouze 4 hodiny. Pouze jedna vyučující má praxi kratší 3 let. Z věkového hlediska tvoří nejpočetnější skupiny učitelé mladí a učitelé důchodového věku (nahrazující často učitelky na mateřské dovolené). Asistenti pedagogů ve škole nejsou.

DVPP (sledované období 2004/2005 a 2005/2006)

DVPP je realizováno dle plánu zpracovaného ŘŠ na jednotlivá pololetí školního roku. Vychází z aktuálních nabídek vzdělávacích institucí, prioritou posledních dvou let je oblast ICT.

Účast pedagogů 2. stupně ZŠ v DVPP dokumentuje následující tabulka.

Tab. č. 1 – Účast učitelů II. stupně v DVPP

Oblasti vzdělávání	ICT	ŠVP	Cizí jazyky	Jiné**
Školní rok				
2004/2005	14	4	4	13
2005/2006*	18	6	2	6

* Údaje k datu inspekce

** Jedna učitelka absolvuje studium ke splnění kvalifikačních předpokladů, zástupkyně ŘŠ se účastní studia směřujícího ke splnění dalších kvalifikačních předpokladů (školský management) a studia zaměřeného na přípravu koordinátorů pro tvorbu ŠVP. Žádný pedagog nestuduje za účelem prohloubení odborné kvalifikace.

Podpora rozvoje osobnosti žáka

Škola integruje v běžných třídách 23 žáků (z toho 8 dívek) se speciálními vzdělávacími potřebami. Na 2. stupni ZŠ je integrováno 18 žáků (z toho 5 dívek). Má pro ně zpracované individuální vzdělávací plány. Věnuje jim systematickou individuální péči (i po vyučování), kterou za spoluúčasti dalších učitelů (zejména českého jazyka) koordinuje výchovná poradkyně. Problémy jsou pravidelně projednávány na pedagogických radách, dobré komunikaci a výměně poznatků napomáhá i společná sborovna. Kontrolní činnost ŘŠ nezaznamenala nezohlednění žáků se zdravotním postižením, dle sdělení ŘŠ se tyto případy ojediněle objevily dříve u začínajících učitelů.

Nadané žáky škola zatím nevykazuje a na práci s nimi se speciálně nezaměřuje.

Ve školním roce 2004/2005 ukončilo docházku v ZŠ 76 žáků v 9. ročníku, 5 žáků v 8. ročníku a 1 žák v 7. ročníku.

Školní řád jednoznačně upravuje povinnosti žáků, oblasti práv se zaměřuje pouze v obecné rovině na ochranu žáka před všemi formami špatného zacházení. V letošním školním roce byl založen žakovský parlament.

Vlastní hodnocení výsledků vzdělávání

Vlastní hodnocení směrem k plnění cílů základního vzdělávání škola zatím neprováděla. Vedení školy sumarizuje výsledky vzdělávání na základě klasifikace prospěchu a chování, v letošním roce provedlo srovnávací testy žáků 9. ročníku. Sledována a vyhodnocována je účast žáků v projektech. Slovní hodnocení výsledků žáků používáno není, výstupní hodnocení dle § 51 odst. 5 zákona č. 561/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů, byla zpracována.

V těchto sledovaných oblastech vykazuje škola celkově standardní úroveň.

2 Hodnocení oblasti prevence sociálně patologických jevů (šikana) na 2. stupni ZŠ

Škola má zpracovanou „Školní preventivní strategii“ dle jednotné metodiky dané pedagogicko psychologickou poradnou (dále PPP). V praxi je rozpracovaná a realizovaná pro konkrétní cílové skupiny, zahrnuje škálu forem a metod realizace pro všechny ročníky. Vyhodnocována je rovněž dle kritérií daných PPP. Systém hodnocení a diagnostiky má standardní úroveň. Škola vytipovává největší rizika – v současné době za tyto považuje legální drogy a marihuanu.

Vzdělávacích akcí se zúčastňuje metodička prevence sociálně patologických jevů. Vedení školy se snaží ocenit její aktivity v rámci systému odměn, tato za největší nedostatek funkce považuje její nezohlednění v úlevách z úvazku. Zúčastňuje se krátkodobých kurzů i dlouhodobých vzdělávacích akcí (školení pro šetření sociálního klimatu ve třídách). Získané zkušenosti využívá v oblasti školní prevence, předává je ostatním pedagogům. Školního psychologa škola nemá, ale do školy dochází jednou měsíčně psychologka z PPP. Její konzultace využívají žáci a jejich rodiče, ale i pedagogové školy.

V záškoláctví nespátřuje škola zásadní riziko, v rámci prevence se na něj tudíž cíleně nezaměřuje. Z 18 380 zameškaných hodin v 1. pololetí tohoto školního roku bylo pouze 129 neomluvených. Jejich většina jde na vrub jediné žákyně, umístěné v současné době v diagnostickém ústavu. Ve školním roce 2004/2005 řešila škola pět případů záškoláctví.

Existenci šikany si škola uvědomuje, problémy se snaží řešit a předcházet jim. Provádí dotazníková šetření za účelem zjištění sociálního klimatu ve třídách. Zjištěné případy byly projednány s rodiči. Výskyt šikany ve škole potvrdily i dotazníky zadané ČSI žákům 9. ročníku. S náznaky šikany se setkalo ve škole 25 % respondentů. Jako její nejčastější formy

uvádějí pomluvy, posměch a nadávky, případ fyzického napadání nevedl žádný z dotázaných. Pět žáků (7 %) uvedlo, že je ubližování ze strany spolužáků vystaveno denně, jen jeden upozornil na problémy učitele. 93 % respondentů potvrdilo dobrou informovanost ze strany školy o postupech při výskytu tohoto jevu, 64 % věří, že škola dokáže žáky před šikanou ochránit. Jako osobu, která v případě šikany pomohla, označilo 72 % postižených kamaráda. Ve školním roce 2004/2005 řešila škola dva případy výskytu tohoto jevu.

Škola se snaží podporovat rozvoj sociálních kompetencí žáků zařazováním témat sociálně psychologického výcviku do výuky, pořádáním týdenních společných pobytů zaměřených na zkvalitnění sociálních vztahů ve třídách (při jejich organizaci je efektivně využívána erudice metodičky soc. pat. jevů), realizován je projekt patronátu žáků 9. ročníku nad ročníkem prvním.

Ve škole funguje systém výchovného poradenství, hojně je v této oblasti využíváno i poradenských služeb PPP a úřadu práce.

Velmi dobrou spolupráci v oblasti prevence deklaruje škola s PPP, krizovým centrem, kurátory péče o dítě, dětskými lékaři, Policií ČR a Městskou policií v Děčíně, částečně pak i s rodiči žáků. Zapojena je v současné době do projektu „Kouření a já“.

Prevence sociálně patologických jevů má ve škole standardní úroveň.

3 Informace o využití informačních a komunikačních technologií ve výuce (mimo předměty ICT) na druhém stupni ZŠ

Vzdělávání v oblasti SIPVZ je součástí plánu dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Učitelé 2. stupně (26 včetně ředitele a jeho zástupkyně) jsou postupně připravováni na práci s ICT technikou a její využití při výuce. Ke dni inspekce absolvovalo 85 % učitelů vzdělávání v oblasti SIPVZ modulu Z a 54 % modulu P0. Deset učitelů pak též volitelné moduly P1, zaměřené na užití ICT techniky ve výuce vyučovacích předmětů, počítačovou grafiku, digitální fotografii a publikování na internetu. Ve škole je ustanovena funkce metodika ICT.

Pro přípravu a samotnou výuku na 2. stupni mají žáci a učitelé k dispozici 36 počítačů (pracovních stanic). Dle Standardu ICT služeb ve škole to jsou k termínu inspekce 5,6 pracovní stanice na 100 žáků školy (včetně žáků 1. stupně). Vybavení představují dvě počítačové učebny (27 stanic připojených k internetu, propojených v síti) s poměrně rozsáhlým a inovovaným vybavením výukových programů a encyklopedií. Z dotazníkového šetření v devátých třídách vyplývá, že při výuce pracují zpravidla u jednoho počítače dva žáci, při výuce cizích jazyků díky dělení na skupiny v 53 % každý sám.

Učitelé 2. stupně mají přístup k výpočetní technice při přípravě na výuku, téměř 50 % podle dotazníků využívá i počítač mimo školu. Při organizaci obsazení učeben výpočetní techniky jsou stanovena pravidla, učitelé zapisují své požadavky do „rozvrhů obsazení počítačových učeben“ na počátku týdne. Přesto téměř třetina učitelů uvádí, že existence dvou učeben brání širšímu využití ICT v jejich předmětech. Odbornou pomoc zajišťuje metodik ICT (většina učitelů uvádí, že o odborné pomoci ví, zhruba polovina z nich ji občas využívá), otázky ICT jsou pravidelně zařazovány na jednání pedagogické rady.

Škola má zpracovaný „ICT plán školy“, který je v souladu s příslušným metodickým pokynem MŠMT a je postupně naplňován. Učební plán 2. stupně rozvíjí žákovské kompetence k práci s ICT technikou v předmětech informatika a praktické činnosti tak, aby tuto mohli využívat i v ostatních předmětech.

Většina učitelů 2. stupně (77 %) uvádí, že využívá výpočetní techniky při výuce svých předmětů (často v předmětech český a cizí jazyk, dějepis, matematika, fyzika, rodinná

a hudební výchova). Převážně se jedná o prezentaci a výklad učiva, při procvičování též k hodnocení žáků. Tomu odpovídají i odpovědi žáků devátých tříd, často pracují v počítačové učebně při výuce cizích jazyků, fyziky a rodinné výchovy, nikdy v předmětech dějepis, chemie, zeměpis, přírodopis a výtvarná výchova. V ostatních předmětech využívají ICT techniky občas (jednou až dvakrát za pololetí). Jako nejčastější činnosti uvádějí vyhledávání informací na internetu a v elektronických encyklopediích, práci s výukovými, opakovacími a procvičovacími programy. Žáci též občas vytvářejí dílčí prezentace a výstupy sloužící ke zpětné vazbě (cizí jazyk, rod. výchova, fyzika) – možnost ověřit úspěšnost žáků umožňuje i řada procvičovacích programů, pracují s e-mailem. V rámci inspekční činnosti byly provedeny hospitace v hodinách, kde byla využita ICT technika. Lze konstatovat, že tyto hodiny (německý a český jazyk, matematika) byly efektivní, instalované programy byly využívány k procvičování a opakování probírané látky.

Koncepce rozvoje a využívání ICT jsou přehledně zpracovány v ICT plánu školy pro období 2005 – 2006. Jedná se o následující priority – zefektivnit výuku s využitím ICT, zařadit informační technologie a výukové programy do každodenní výuky, připravit učitele a žáky na využívání e-learningových aplikací ve výuce a směřovat školu k co nejširšímu využívání online informačních zdrojů a komunikace. Jsou zde stanoveny dílčí cíle a způsob jejich dosažení. Jako nejzávažnější problémy s rozvojem ICT vnímá škola problémy s hardwarem – počet stanic na počet žáků, v letošním roce je počítáno s rozšířením tak, aby u jedné stanice pracovali maximálně dva žáci. Má připraven projekt na získání dataprojektorů a interaktivních tabulí. Škola má funkční internetové stránky.

Podmínky a využívání ICT na 2. stupni jsou standardní, jsou stanoveny priority a další kroky ke zlepšení rozšíření zapojení ICT techniky do každodenní výuky.

Hodnotící stupnice

-1	0	+1
rizikový stav	standardní	příklad dobré praxe
<i>podprůměrné, nepříznivé, nedostačující, vyžaduje zásadní změnu, velká rizika</i>	<i>funkční, průměrné, stav nevyžaduje zásadní změnu, únosná rizika</i>	<i>vynikající, nadstandardní, příkladné</i>

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina ze dne 11. 12. 2003 a její dodatky ze dne 18. 11. 2004 a ze dne 16. 9. 2005
2. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 26 735/03-21 ze dne 16. 9. 2003
3. Výkaz o základní škole S 3-01 podle stavu k 30. 9. 2005
4. Výkaz o ředitelství škol podle stavu k 30. 9. 2005
5. Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 2004/2005
6. Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 2004/2005
7. Školní preventivní strategie pro školní rok 2005/2006
8. Vyhodnocení realizace MPP za školní rok 2004/2005
9. Školní řád ze dne 1. 9. 2005
10. Klasifikační řád platný od 15. 11. 2005

11. Vnitřní řád platný od 15. 11. 2005
12. ICT plán školy ze dne 29. 1. 2006
13. Přehled o DVPP ve šk. letech 2004/2005 a 2005/2006
14. Vzdělávací program Základní škola č. j. 16 847/96-2 včetně pozdějších úprav a doplňků
15. Plán výchovného poradenství pro školní rok 2005/2006
16. Individuální vzdělávací plány žáků integrovaných ve školním roce 2005/2006
17. Koncepce rozvoje ZŠ Děčín I, Komenského nám. 622/3 ze dne 28. 4. 2005
18. Plán DVPP na 1. a 2. pololetí šk. roku 2005/2006
19. ŠVP - stav k 20. 3. 2006
20. Dotazníky ČŠI zadané žákům 9. ročníku a učitelům 2. stupně ZŠ
21. Záznamy ze standardizovaných rozhovorů s pedagogy školy
22. Organizační řád platný ve školním roce 2005/2006
23. Přehled akcí a účastí v rámci DVPP ve šk. letech 2004/2005 a 2005/2006
24. Jmenování ředitele školy na základě konkurzního řízení ze dne 9. 7. 1991
25. Potvrzení ředitele školy ve funkci po konkurzním řízení ze dne 10. 7. 1997
26. Zápisy z pedagogických rad ze školního roku 2005/2006
27. Zápisy ze schůzek předmětových komisí ve školním roce 2005/2006
28. Záznamy z jednání školy s rodiči
29. Rozvrhy hodin učeben informatiky
30. Řády učeben výpočetní techniky

ZÁVĚR

V souladu s přechodným ustanovením § 185 odst. 1 zákona č. 561/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů, škola poskytuje základní vzdělávání podle dosud platného vzdělávacího programu Základní škola v jeho aktuálním znění.

Příkladem dobré praxe je aktivita školy v oblasti tvorby školního vzdělávacího programu, který je již připraven a zahájení výuky dle tohoto dokumentu je plánováno od září 2006. Opomíjena je zatím oblast vlastního hodnocení školy.

Styl řízení je demokratický, pozitivně ovlivňuje příznivé sociální školní klima. Sbor 2. stupně vykazuje vysokou míru odborné kvalifikace, prioritou DVPP je oblast ICT.

Podpoře rozvoje osobnosti žáka věnuje škola přiměřenou pozornost, péči věnuje žákům se speciálními vzdělávacími potřebami.

Má vytvořen standardní systém prevence sociálně patologických jevů, odpovídající velikosti a podmínkám školy.

Ve využívání ICT jsou stanoveny priority a jsou realizována opatření k širšímu zapojení ICT techniky do vzdělávání.

V žádné ze sledovaných oblastí nebyla zjištěna taková rizika, která by vyžadovala zásadní, okamžitou změnu.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Inspekční tým	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Radek Dlouhý	R. Dlouhý v.r.
Člen týmu	Mgr. Miroslav Hyška	M. Hyška v.r.

V Teplicích dne 22. března 2006

Razítko

Dle § 174 odst. 13 školského zákona, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím převzetí na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu: Dlouhá 2940, 415 01 Teplice.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem ČŠI k jejich obsahu zasilá ČŠI zřizovateli a školské radě, inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná.

Datum a podpis ředitele školy stvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Datum: 24. 3. 2006

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení	Podpis
Mgr. Stanislav Vavřina	Mgr. S. Vavřina v.r.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel	2006-04-10	k čj. ČŠI 137/06-06
Školská rada	2006-04-10	k čj. ČŠI 137/06-06

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-----	-----	Připomínky nebyly podány.